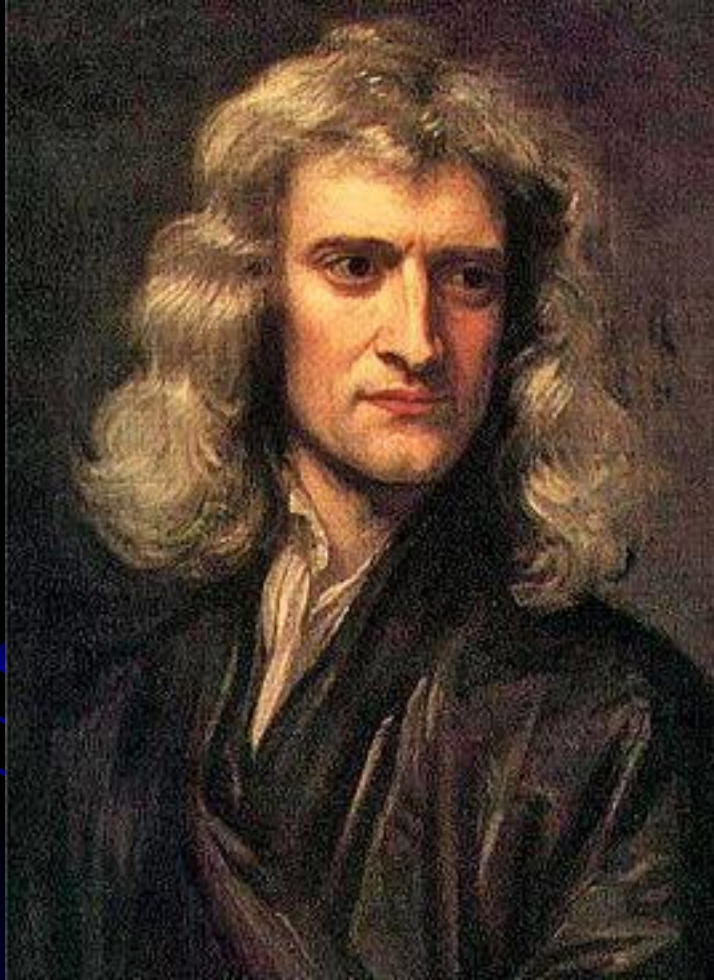

Закони та їх формули

Виконав учень
групи 11-1

Султанов Вадим

Закон всесвітнього тяжіння

Будь-які два тіла з асами M і m притягуються із силою, величина якої пропорційна добутові їхніх мас, та обернено пропорційна квадрату відстані між ними

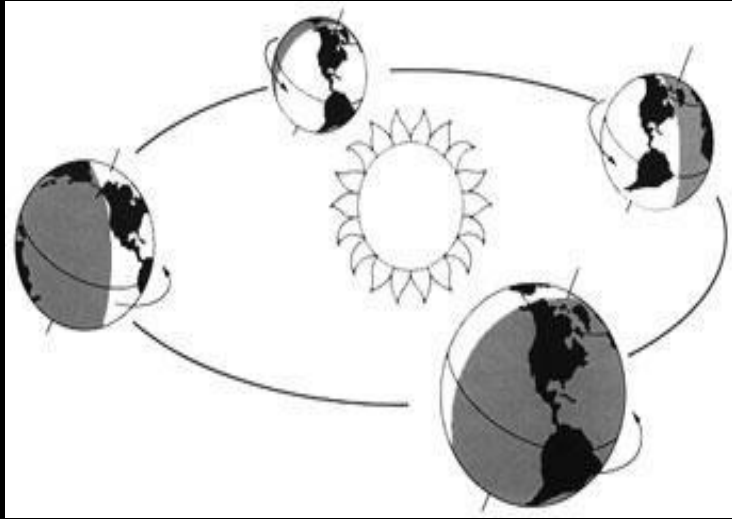
$$F = GMm/R^2$$

G – гравітаційна стала=9,8

R – відстань між тілами

$$F = GmM/(R+H)^2$$

$R+H$ - відстань до тіла Землі

Між синодичним S та
сидеричним T періодами
обертання існує таке
співвідношення: $\frac{1}{S} = \frac{1}{T} + \frac{1}{T}$

T - сидеричний період
обертання

$T. = 1$ рік = 365,25 доби - період
обертання Землі навколо
Сонця

Закони Кеплера

Перший закон Кеплера.

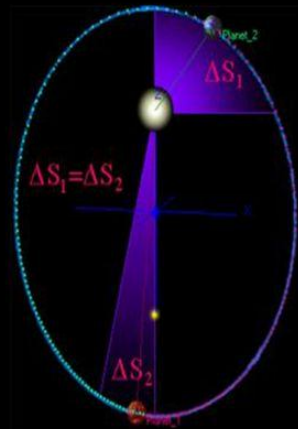
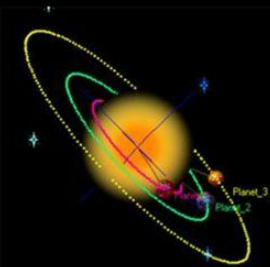
Всі планети обертаються навколо Сонця по еліпсах, а Сонце розташоване в одному з фокусів цих еліпсів

 Первый закон Кеплера

 Второй закон Кеплера

 Третий закон Кеплера

 MyShared

Другий закон Кеплера.

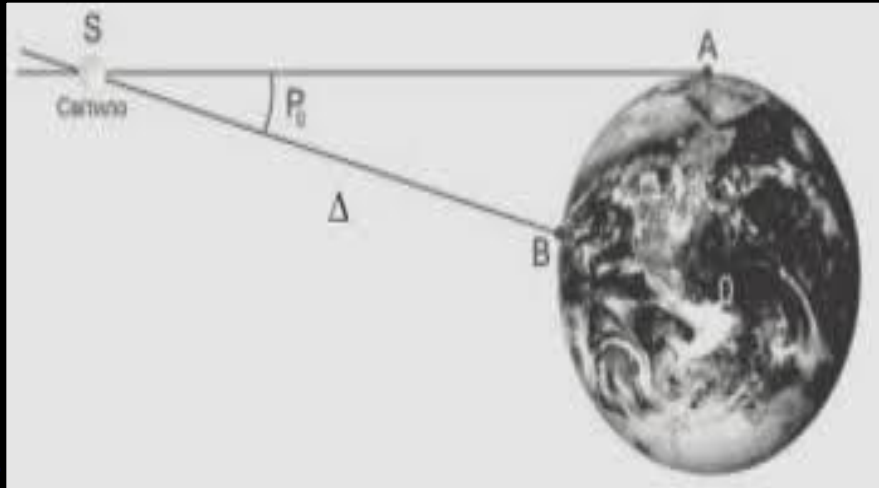
Радіус-вектор планети за однакові проміжки часу описує рівні площі

$$\frac{T_1^2}{T_2^2} = \frac{a_1^3}{a_2^3}$$

Третій закон Кеплера.

Квадрати сидеричних періодів обертання планет навколо Сонця відносяться як куби великих півосей їхніх орбіт

Визначення відстаней до планет

$$OS = L = R / \sin p$$

p – горизонтальний паралакс
світла

R – радіус Землі

L – відстань до планети

Перша космічна швидкість

$$V_1 = \sqrt{G \frac{M_{\oplus}}{R_{\oplus}}}$$

Колова швидкість

$$V_k = \sqrt{G \frac{M_{\oplus}}{R_{\oplus} + H}}$$

V – колова швидкість

V_1 – перша космічна швидкість

$M = 61024$ кг — маса Землі

$G=6,67$

H — висота супутника над поверхнею Землі

$R=6,37 \cdot 10^3$ м — радіус Землі

Період обертання космічного апарата

$$\frac{T_C^2}{T_M^2} = \frac{a_C^3}{a_M^3},$$

$$T_C = T_M \sqrt{\frac{a_C^3}{a_M^3}}$$

T_C — період обертання супутника навколо Землі
 $T_M = 27,3$ доби — сидеричний період обертання Місяця навколо Землі;
 a_C — велика піввісь орбіти супутника;
 $a_M = 380000$ км — велика піввісь орбіти Місяця.

Друга та третя космічні швидкості

$$v_2 = \sqrt{\frac{2GM}{r}} = v_1 \sqrt{2} .$$

$$v_3 = 16,7 \text{ км/с.}$$

Збільшення телескопа

$$n = \frac{\alpha_2}{\alpha_1} = \frac{F}{f},$$

α_1 - кут зору, під яким
світило видно
неозброєним оком
 α_2 – кут зору на виході
окуляра
 F і f - фокусні відстані
об'єктива та окуляра.

СВІТНІСТЬ СОНЦЯ

$$L = 4\pi R^2 q = \text{приблизител} \\ \text{ьно } 4 \cdot 10^{26} \text{ Вт}$$

$$R = 1,5 \cdot 10^{11} \text{ м}$$

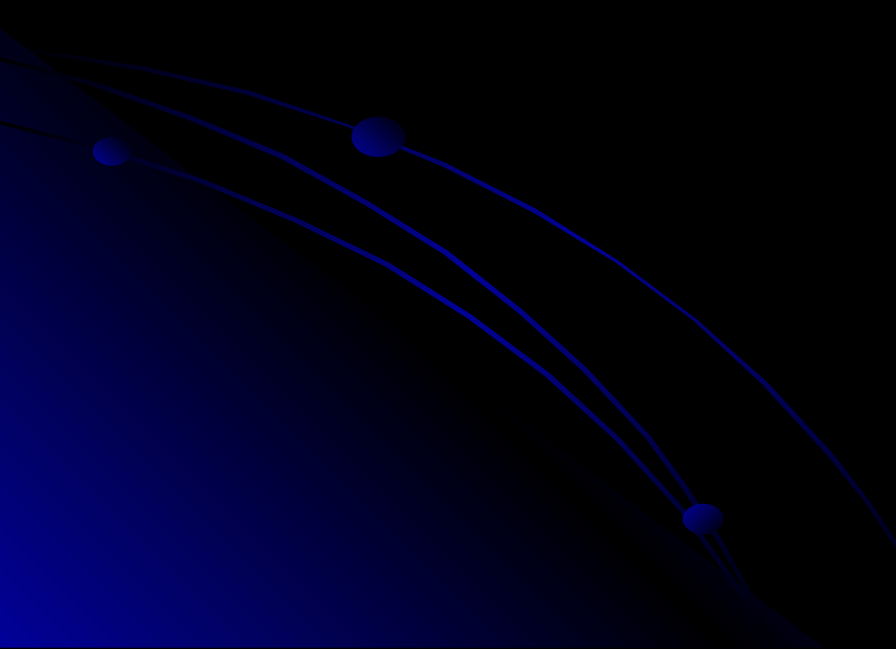
Вимірювання відстаней до зір

Відстань від Землі до зорі

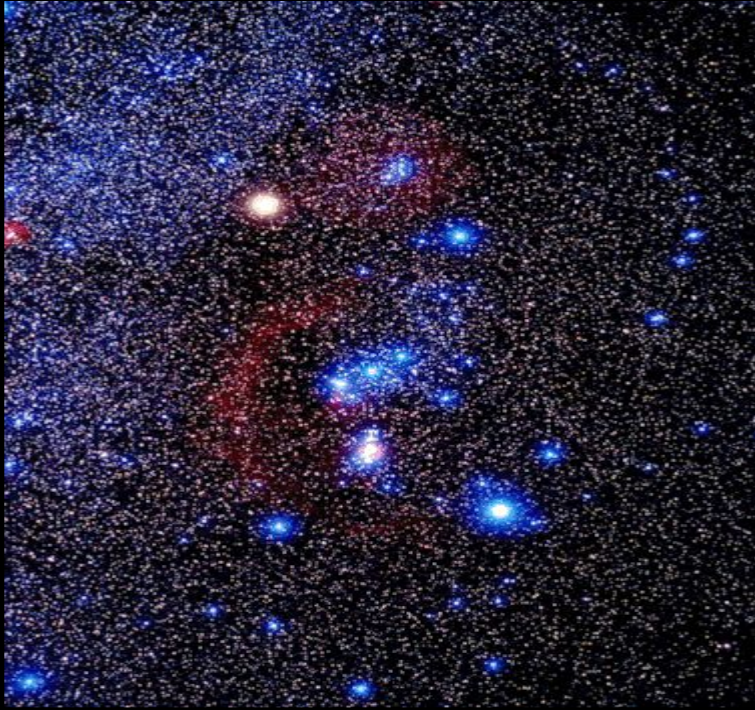
$$r = \frac{BC}{\sin p} = \frac{1 \text{ а. о.}}{\sin p}$$

Якщо річний паралакс вимірюється кутовими секундами, то відстань до зір у парсеках можна виразити такою формулою:

$$R = 1/p'' \text{ пк.}$$

Видимі зоряні величини

E_1 і E_2 – яскравості
 m_1 і m_2 – видима
зоряна величина

$$\frac{E_1}{E_2} = 10^{0.4(m_2 - m_1)}$$

Абсолютні зоряні величини і світність зорі

$$L = \frac{E}{E_{\odot}} = 10^{0.4(5-M)}$$

L - світність зорі

$$M = m + 5 - 5 \lg r .$$

M – абсолютна зоряна
величина
r – видима зоряна
величина

Закон Стефана-Больцмана

$$Q = \sigma T^4$$

Q – енергія, що випромінює одиниця поверхні зорі на одиницю часу

σ – стала Стефана-Больцмана

T^4 – абсолютна температура поверхні зорі

Потужність, що випромінює вся зоря з радіусом

$$E = 4\pi R^2 * Q = 4\pi R^2 * \sigma * T^4$$

Енергія, що випромінює Сонце

$$E_{\odot} = 4\pi R_{\odot}^2 \cdot \sigma \cdot T_{\odot}^4$$

Невідомий радіус зорі

$$\frac{R}{R_{\odot}} = (L)^{0.5} \frac{T_{\odot}^2}{T^2},$$

Чорні діри

$$R_0 = \frac{2GM}{c^2},$$

R_0 — граничне значення радіуса;
 G — гравітаційна стала;
 M — маса об'єкта;
 $c = 300\,000$ км/с — швидкість світла.

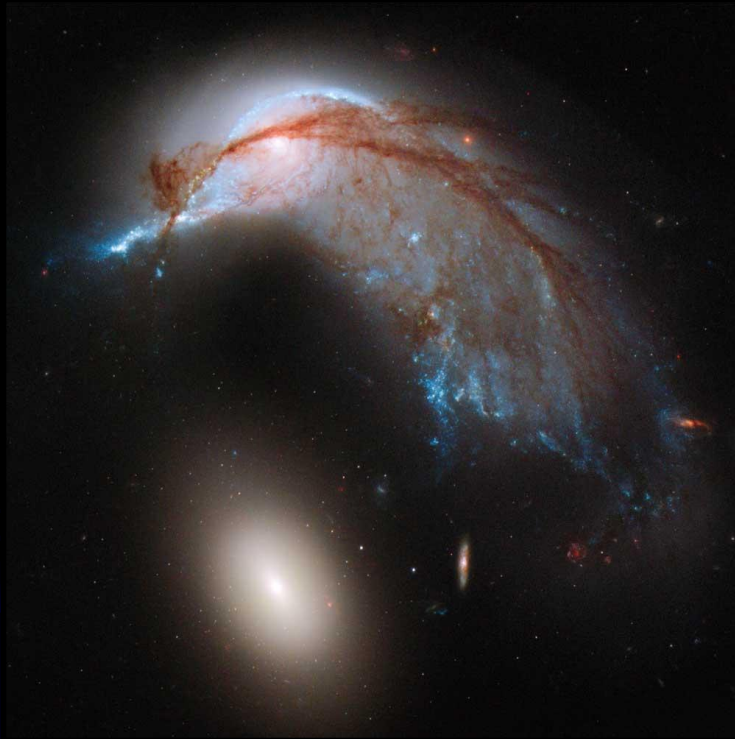
Закон Габбла

Закон Габбла - швидкість віддалення галактики V пропорційна відстані r до неї:

$$V=Hr$$

де H - стала Габбла, яка за сучасними даними рівна $75 \text{ км/с} \cdot \text{Мпк}$.

Закон встановлений у 1929 р. американським астрономом Е. Габблом.

● Дякую за увагу!

